

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน กลุ่มอำเภอบางพลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

Guidelines for the Development of Participation in Academic Administration of Teachers in Bangplama District Group Under the Office of Suphan Buri Primary Education Service Area 1

นันทนา นนุรัตน์¹ จุลติศ คัญทัพ²
Nantana Nunurat, Juladis Khantap

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางพลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางพลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางพลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก และค่าดัชนีการจัดลำดับความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางพลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยรวมทั้ง 5 ด้าน โดยมีประเด็นในการพัฒนาที่ได้จากการจัดลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าดัชนีสูงสุด 3 ลำดับของแต่ละด้านมาเป็นประเด็นในการพัฒนา รวมประเด็นในการพัฒนาทั้งหมด 15 ประเด็น

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วม; แนวทางการพัฒนา; ความต้องการจำเป็น

Received: 2023-05-13 Revised: 2023-07-11 Accepted: 2023-07-12

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Students Master of Education. Educational Administration Program, Surydhep Teachers College Rangsit University. Corresponding Author e-mail: nantana.n63@rsu.ac.th

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Lecturer of Educational Administration Program, Surydhep Teachers College Rangsit University.

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current condition, desirable condition and needs for the participatory development of the teachers in academic administration of Bangplama district group under the Office of Suphan Buri Primary Education Service Area 1, and 2) to propose the guidelines for the participatory development of academic administration of the teachers in Bangplama district group under the Office of Suphan Buri Primary Education Service Area 1. This research employed a mixed methods research design. The results revealed 1) the overall current condition of participation in academic administration of the teachers in Bangplama district group was at a moderate level, whereas the overall desirable condition was at a high level. As to Modified Priority Need Index (PNI_{modified}), the results shown in descending order were the participation in learning process development, the development and use of technological media for education, the measurement, evaluation and transfer of study results, the educational supervision, and the curriculum development of institutions respectively. 2) Based on the five aspects of the guidelines for the participatory development of academic administration of the teachers in Bangplama district group, the aspects derived from the priority needs with the three highest indexes of each aspect were used as development issues, totaling 15 development issues.

Keywords: Participation; Guidelines for Development; Necessity

บทนำ (Introduction)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นหัวใจหลักของการพัฒนาประเทศชาติ การปฏิรูปการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ยังคงเน้นการพัฒนาคนให้เป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา มุ่งสร้างสุขภาวะและคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาให้คนเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรม จริยธรรมในการที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนให้เกิดขึ้นในอนาคตนั้นต้องขับเคลื่อนกระบวนการการพัฒนาโดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 กล่าวคือ ทักษะการเรียนรู้คนไทยต้องมีคุณลักษณะด้านการเรียนรู้ที่สามารถปรับตัวได้อย่างชาญฉลาดเท่าทัน มีภาวะความเป็นผู้นำด้านการงาน สามารถชี้นำตนเองในการพัฒนาการสร้างงานและอาชีพ สามารถตรวจสอบการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีสติ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ที่ได้กำหนดเป้าหมายหลักของแผนพัฒนาการศึกษา ไว้

ดังนี้ 1) คุณภาพการศึกษาของไทยดีขึ้นคนไทย มีคุณธรรมจริยธรรม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต 2) กำลังคนได้รับการผลิตและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ 3) มืองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน 4) คนไทยได้รับโอกาสในเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 5) ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนรวมถึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล ที่มุ่งหวังให้คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรมมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคตซึ่งตอบสนองต่อการพัฒนาในด้านคุณภาพการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ปัจจุบันการศึกษาไทยให้มุ่งเน้นความสำคัญกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีเนื้อหาสาระสำคัญซึ่งเป็นแนวการจัดการศึกษาของประเทศในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 39 ที่กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management : SBM) และการจัดการศึกษา ทั้งการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งเป็นกลยุทธ์ในการบริหารของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนเป็นองค์กรหลักในการปฏิรูปการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยกระจายไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในพื้นที่โดยตรง มุ่งเน้นในการบริหารจัดการ การกระจายอำนาจให้สถานศึกษาดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพเกิดความอิสระคล่องตัวสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้การเข้ามามีส่วนร่วมของบุคคลและองค์กรที่เกี่ยวข้องถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาเกิดความก้าวหน้ามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้และหลักสูตรตลอดจนการวัดผลและประเมินผล (ไพฑูริย์ สินลารัตน์ , 2560)

จากแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 - 2565 โครงการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ได้ทำวิเคราะห์ผลการพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาและพบว่าสถานศึกษามีการรายงานผลการปฏิบัติงานที่สามารถตอบสนองต่อแนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานได้เป็นไปตามนโยบาย รวมถึงการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีคุณธรรม ซึ่งกิจกรรมบางประเภทสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากหน่วยงานอื่นภายในเขตพื้นที่ของโรงเรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับปัจจุบันในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มุ่งเน้นนักเรียนทุกช่วงวัยให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะทางการเรียนรู้ และมีทักษะชีวิตที่เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน พัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ ช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม มีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งเป็นการกิจที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้จำเป็นต้องอาศัยความ

ร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานต้นสังกัดจำเป็นต้องส่งเสริมระบบงาน 4 ฝ่ายในสถานศึกษาอันประกอบไปด้วย งานด้านงบประมาณ งานด้านบุคคล งานด้านบริหารทั่วไป และที่สำคัญที่ขาดไม่ได้คืองานด้านวิชาการที่กล่าวถึงการพัฒนากระบวนทัศน์คุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน (แผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1, 2563)

จากการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ของการปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบ ขอบข่ายของงาน และภารกิจของงานฝ่ายนั้นๆ ไว้อย่างชัดเจนซึ่งจากแนวทางการปฏิบัติงานที่ผู้วิจัยเคยได้ร่วมปฏิบัติงานมาจะเห็นได้ว่าการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาต่างฝ่ายต่างพัฒนาและปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทและขอบข่ายของงานที่ได้รับมอบหมายนั้น เพราะงานหลักของบุคลากรครูคือการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนซึ่งครูผู้สอนได้ดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ด้านการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้รับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติด้านการเรียนการสอนมาจากฝ่ายงานด้านวิชาการของสถานศึกษาซึ่งถือว่าเป็นฝ่ายงานด้านที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนเพื่อตอบสนองต่อนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

จากที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ทางด้านการมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมด้านการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมด้านการนิเทศการศึกษา ก็เพื่อเป็นการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 และเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานอื่นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการทางด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้วิจัยเชื่อว่าเมื่อได้ทำการวิจัยอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยแล้วผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะก่อให้เกิดเป็นประโยชน์ขึ้นได้ทั้งในทางวิชาการและทางปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 357 คน จากสถานศึกษาจำนวน 47 แห่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 185 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายคำนวณโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (1970)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และวิทยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เป็นแบบสอบถามแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format) ชนิด 5 ระดับ โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การมีส่วนร่วมด้านการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 3) การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และ 5) การมีส่วนร่วมด้านการนิเทศการศึกษา

ระยะที่ 2 แนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เครื่องมือที่ใช้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ คือการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้แบบ สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานบริหารงานวิชาการ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยครูสุริยเทพมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2. ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยผ่านระบบเครือข่ายออนไลน์ (Google Forms) และรวบรวมผลการตอบแบบสอบถามมาตรวจสอบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ผลในขั้นตอนต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ดำเนินการเพื่อขออนุญาตเข้ารับการสัมภาษณ์ซึ่งคัดเลือกมาโดยการเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก

ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน 2) หัวหน้างานบริหารงานวิชาการ จำนวน 2 คน และ 3) ครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1

1) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2) วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) นำผลการประเมินสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวม 5 ด้าน มาเรียงลำดับโดยใช้ค่าดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นหรือ Modified Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$ มาวิเคราะห์สรุปจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ระยะที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นั้นมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อให้ได้ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สอดคล้องกันมาเป็นบทสรุปด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อเสนอเป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) เมื่อพิจารณาด้านความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการจัดลำดับ 3 ลำดับแรกที่ได้รับพัฒนาโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีค่าดัชนี ($PNI_{modified} = 0.43$) 2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดทำและประเมินผลการใช้หลักสูตร

สถานศึกษา มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.42$) และ 3) การมีส่วนร่วมดำเนินการรวบรวมข้อมูล เอกสารและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.40$)

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณาด้านความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในด้านของการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ผู้วิจัยได้ทำการจัดลำดับ 3 ลำดับแรกที่ควรได้รับการพัฒนา โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.47$) 2) การมีส่วนร่วมในการโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาไปยังสถานศึกษาอื่น มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.45$) และ 3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.44$)

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาด้านความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในด้านของการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการจัดลำดับ 3 ลำดับแรกที่ควรได้รับการพัฒนา โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจในการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.49$) 2) สามารถพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อศึกษานำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.45$) และ 3) การมีส่วนร่วมตัดสินใจและดำเนินการจัดซื้อจัดหาเพื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีค่าดัชนี ($PNI_{\text{modified}} = 0.44$)

1.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) เมื่อพิจารณาด้านความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในด้านของการพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ทำการจัดลำดับ 3 ลำดับแรกที่ควรได้รับการพัฒนาโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมดำเนินการจัดบรรยากาศชั้นเรียน บรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน มีค่าดัชนี ($PNI_{modified} = 0.48$) 2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจและวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความสนใจของนักเรียน มีค่าดัชนี ($PNI_{modified} = 0.46$) และ 3) การได้รับความรู้ความเข้าใจในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และนำไปปรับใช้ ($PNI_{modified} = 0.45$)

1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา

พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) เมื่อพิจารณาด้านความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในด้านของการนิเทศการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการจัดลำดับ 3 ลำดับแรกที่ควรได้รับการพัฒนาโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศและกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน มีค่าดัชนี ($PNI_{modified} = 0.43$) 2) การมีส่วนร่วมดำเนินการในการนิเทศวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย มีค่าดัชนี ($PNI_{modified} = 0.42$) และ 3) การได้รับความรู้เกี่ยวกับระบบการนิเทศที่ดีที่สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมากขึ้น มีค่าดัชนี ($PNI_{modified} = 0.40$)

2. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยรวมทั้ง 5 ด้าน

การมีส่วนร่วมในงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	แปลผล	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	แปลผล	$PNI_{modified}$	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.05	0.83	ปานกลาง	4.25	0.82	มาก	0.39	5

2. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบ โอนผลการเรียน	3.05	0.84	ปาน กลาง	4.34	0.74	มาก	0.42	3
3. ด้านการพัฒนาและ ใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	3.08	0.85	ปาน กลาง	4.40	0.65	มาก	0.43	2
4. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	3.17	0.91	ปาน กลาง	4.59	0.57	มาก ที่สุด	0.45	1
การมีส่วนร่วมในงาน วิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
	$\bar{X}_1$	S.D. ₁	แปลผล	$\bar{X}_2$	S.D. ₂	แปล ผล	PNI _{modified}	ลำดับ
5. ด้านการนิเทศ การศึกษา	3.09	0.85	ปาน กลาง	4.31	0.73	มาก	0.40	4

จากตาราง พบว่า โดยรวมทั้ง 5 ด้าน เมื่อพิจารณาด้านความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าดัชนี (PNI_{modified} = 0.45) 2) การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีค่าดัชนี (PNI_{modified} = 0.43) 3) การมีส่วนร่วมด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีค่าดัชนี (PNI_{modified} = 0.42) 4) การมีส่วนร่วมด้านการนิเทศการศึกษา มีค่าดัชนี (PNI_{modified} = 0.40) และ 5) การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าดัชนี (PNI_{modified} = 0.35)

3.ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ได้รับการเสนอแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างรายวิชาเพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียนและบริบทของสังคม ร่วมกันออกแบบการจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นระบบ ร่วมกันกำหนดนโยบายการจัดบรรยากาศชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และจัดปฏินิเทศให้ความรู้ตามกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ

2.ด้านการพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ได้รับการเสนอแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถส่งเสริมโดยการร่วมกันจัดประชุมให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในส่วนของการจัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้ สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างรายวิชาภายในกลุ่มสาระ การเรียนรู้เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการผลิตสื่อและนำไปใช้ในการเรียนการสอน ร่วมกันจัด กิจกรรม PLC แลกเปลี่ยนรู้ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและร่วมกันผลิตสื่อ การเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ใหม่

3.ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ได้รับการเสนอแนวทางการ พัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการมอบหมายให้ครูประจำวิชากำหนดแนวทางการวัดผลและ ประเมินผลในรายวิชาที่รับผิดชอบเสนอต่อที่ประชุมเพื่อร่วมกันพิจารณาให้มีแนวทางที่สอดคล้อง กับมาตรฐานของสถานศึกษา จัดประชุมเพื่อร่วมกันกำหนดและวางแผนแนวทางการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาให้มีทิศทางปฏิบัติไปทางเดียวกัน

4.ด้านการนิเทศการศึกษา ได้รับการเสนอแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถจัดกิจกรรมการจัดประชุมเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทาง ช่วงเวลา และวัตถุประสงค์ของการ นิเทศการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเชื่อมโยงกับระบบนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร่วมกันดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยระบุช่วงเวลาในการนิเทศการ เรียนการสอนของแต่ละช่วงชั้นอย่างชัดเจน ร่วมกันจัดกิจกรรม PLC ระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนำผลการนิเทศการเรียนการสอนมาร่วมกันวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาร่วมกันเพื่อร่วมกัน ปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้

5.ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้รับการเสนอแนวทางการพัฒนา คือ ผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมให้ครูผู้สอนร่วมกันศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของ ชุมชน และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะได้รับจากสถานศึกษา ร่วมกันจัด ประชุมร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อร่วมกันพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนและได้มาตรฐานการศึกษา และการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมใน การบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

1.1 สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมและราย ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจในการ

ปฏิบัติงานด้านวิชาการแก่บุคลากรครูอย่างทั่วถึงตามบทบาทและหน้าที่เพราะผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในงานวิชาการจึงจำเป็นต้องมีการติดตามการปฏิบัติงานเพื่อการจัดระเบียบการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ บุคลากรทุกท่านจึงมีส่วนเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน การพัฒนางานทางด้านวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงนา เตปา (2562) ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินงานโดยมีเป้าหมายสูงสุดคือผู้เรียนต้องได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่ม อำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในยุคของการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาได้มุ่งเน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจากบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ อมรศักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) วิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมในงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่ม อำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จากผลการวิจัยที่พบว่าความต้องการจำเป็น ที่มีค่าดัชนี (PNI modified) สูงที่สุดคือ คือ 1) การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากงานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ถือเป็นงานหลักของครูผู้สอนที่จะต้องร่วมมือกันแก้ไข ปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพโดยจะต้องคำนึงถึงความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ความเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และแนวทางในการปฏิบัติงานที่ร่วมกันวางไว้แล้วในส่วนของการศึกษาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนารณ บำรุงวงศ์ (2560) วิจัยเรื่องศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 13 และ 14 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด 2) การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสอนเพื่อสนับสนุนให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ ยุพา พรหมแย้ม (2562) วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของ

ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก 3) การมีส่วนร่วมด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้เนื่องจากการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่บุคลากรผู้สอนทุกคนในสถานศึกษาต้องดำเนินการในทุกช่วงชั้นและรายวิชาเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้นักเรียนซึ่งจำเป็นจะต้องมีเป้าหมายและแนวทางในการปฏิบัติ สอดคล้องกับ อัครินทร์ แก่นจันทร์ (2562) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก 4) การมีส่วนร่วมด้านการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นการติดตามการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนจัดให้กับนักเรียนทั้งนี้การจัดระบบการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษานั้นเป็นบทบาทหน้าที่ของครูผู้สอนทุกคนที่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ และกำหนดระยะเวลาในการนิเทศการศึกษาโดยที่ครูผู้สอนทุกคนมีสิทธิ์รับรู้ผลการนิเทศการเรียนการสอนเพื่อนำผลไปปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอน สอดคล้องกับ มูนา จารง (2560) วิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการนิเทศการศึกษา มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก 5) การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรสถานศึกษาเป็นกรอบแนวทางการปฏิบัติการจัดการเรียนการสอน กิจกรรม และกิจการงานด้านอื่นๆในส่วนของงานวิชาการอีกมากมายดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ปฏิบัติเป็นประจำในทุกปีการศึกษาจำเป็นจะต้องมีการรวบรวมข้อมูล สอดคล้องกับ อัครินทร์ แก่นจันทร์ (2562) วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนกลุ่มอำเภอบางปลาม้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

2.1 การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการพัฒนาที่ได้รับการเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนได้โดยการจัดกิจกรรมให้เกิดการร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างรายวิชา เพื่อร่วมกันกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตอบสนองต่อความสนใจของนักเรียนและบริบทของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ มูนา จารง (2560) ที่ได้กล่าวว่าการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ผู้บริหารควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีแนวทางการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

2.2 การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาที่ได้รับการเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาสื่อและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาได้โดยการจัดประชุมให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบาย

วางแผนในส่วนของการจัดหา ผลิต และพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงภา เตปะ (2562) ที่ได้กล่าวว่าการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรส่งเสริมครูให้พัฒนา สื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอและจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีความหลากหลาย

2.3 การมีส่วนร่วมด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการพัฒนาที่ได้รับการเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการปฏิบัติงานของครูผู้สอนได้โดยการมอบหมายให้ครูประจำวิชากำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลในรายวิชาที่รับผิดชอบเสนอต่อที่ประชุมเพื่อร่วมกันพิจารณาให้มีแนวทางที่สอดคล้องกับมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ นุชเดช คำติบุญ (2562) ที่ได้กล่าวว่าการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ควรส่งเสริมให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและดำเนินการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานสถานศึกษา เน้นการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนตามสภาพจริง

2.4 การมีส่วนร่วมด้านการนิเทศการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาที่ได้รับการเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมด้านการนิเทศการศึกษา โดยการจัดประชุมเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทาง ช่วงเวลา และวัตถุประสงค์ของการนิเทศการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและเชื่อมโยงกับระบบนิเทศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ชนิกา นาคแก้ว (2562) ที่ได้กล่าวว่าการจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศภายในและจัดทำปฏิทินการดำเนินการนิเทศและกำหนดผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน ประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจในกระบวนการวิธีการนิเทศ ภายในให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดควรให้ครูมีกรณีศึกษากันเองเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน

2.5 การมีส่วนร่วมด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาที่ได้รับการเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานร่วมกันของครูผู้สอนโดยการเรียนรู้ร่วมกันศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของชุมชน และรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความต้องการที่จะได้รับจากสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์ใจ พุฒจิตร์ (2562) ที่ได้กล่าวว่าการส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน และสร้างองค์ความรู้ให้แก่ครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้อย่างชัดเจน และส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการเรียนการสอน

2) ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกใช้ประเภทของสื่อและการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

3) ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล การเรียนอย่างชัดเจนเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้

4) ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูทุกท่านมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นิเทศก์เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบ

5) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนทุกท่านมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และกำหนดแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ

2) ควรศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านวิชาการกับการบริหารงานด้านอื่นๆภายในสถานศึกษา

3) ควรศึกษาปัจจัยองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ชนิกา นาคแก้ว. (2562). การศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพังงา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

ดวงนภา เตปภา. (2562). การพัฒนาคู่มือการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านท้าวบุญเรือง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พิมพ์ใจ พุฒจิตร์ส. (2562). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2560). ความเป็นผู้นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- รัตนภรณ์ บำรุงวงศ์. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาที่ 13 และ 14 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. (2563). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2563-2565. สืบค้นจาก <http://www.suphan1.go.th/suphan1/images/2jantararat/phan>
- อมรภาค ปิ่นกำลัง. (2562). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อัครินทร์ แก่นจันทร์. (2562). การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.